

سخنرانی آقای دکتر علی اصغر زاهدی، در کلاس آموزش خانواده،

در ایران فقط ۱۳٪ وسعت مملکت است ، درحالیکه در کشورهای اروپائی تقریباً تمام زمین قابل کشت است . بنابراین درحال حاضر نمی توان جمعیت را تقسیم بروی وسعت نموده ، تراکم جمعیت را بپست آورد . در ایران درهر کیلومتر مربع ۱۸ - ۱۷ نفر زندگی می کنند ، درحالیکه درهلند درهر کیلومتر مربع ۲۵۰ نفر زندگی می کنند . بنابراین بظاهر ایران کشور کم جمعیتی است

امروزه جغرافیا ، داناتان و جامعه شناسان مقدار زمین قابل کشت را بوجهیت ساکن کشور تقسیم می کنند . اگر درمورد ایران این تقسیم انجام گیرد ، می بینیم کشور کم جمعیتی نیستیم . درسال یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر باسر تصاعدی بجمعیت ایران افزوده می شود . این میزان بجائی خواهد رسید که انفجار جمعیت در ایران نیز مشکلاتی درزمینه پوشاک ، کار ، هزینه زندگی و زمین ایجاد خواهد نمود ، بنابراین باید برای آینده پیش بینی های لازم انجام گیرد .

قبلاً درهر ۱۵۰ تا ۲۰۰ سال جمعیت ایران دو برابر می شد . باسیران رشد جمعیت فعلی هر ۲ سال جمعیت دوبرابر می شود .

موضوع افزایش جمعیت مسئله ۲۰ ساله اخیر است و تا قبل از ۲۰ سال اخیر ، بصورت یکمسئله مطرح نبوده است . درگذشته تعادلی در جمعیت وجود داشت و افزایش نامعوسوس بوده ، جلب توجه نمی کرد ، تعادل با پیشرفت علم پزشکی و عوامل دیگر تغییر نموده است . میزان افزایش با گذشته تفاوتی ندارد ، ولی میزان مرگومیر بر اثر پیشرفت علم پزشکی از نظر کشف عوامل بیماریها و ایجاد و عوامل دیگر از جمله تغذیه بهتر ، کاهش یافته است .

امروزه مرگومیر اکثراً بر اثر پسری یا بیماریهایی که دارویی برای آنها کشف شده و یا بر اثر نقص مادرزادی است . کاهش مرگومیر تعادل جمعیت را بهم زده است . رشد جمعیت با سرعت زیاد پیشرفت می نماید . ایران با وسعت ۵ برابر فرانسه و با جمعیت ۲۲ میلیون نفر درمقایسه با انگلستان با ۵۸ میلیون جمعیت بنظر کشور کم جمعیتی است و افزایش جمعیت مسئله ای را بوجود نمی آورد ، در واقع هم از نظر وسعت دچار مشکل نیستیم ، ولی متأسفانه آب کافی نداریم و زمین زیر کشت

مسئله تنظیم خانواده در ایران جنبه پیشگیری از مشکلات آینده را دارد و هدف، جلوگیری از افزایش جمعیت نیست، زیرا سیر طبیعت مانع چنین کنترلی می‌باشد. هدف دولت کاهش سرعت افزایش جمعیت است. یعنی اگر قرار است در ۲۰ سال آینده جمعیت دو برابر شود، در ظرف ۴ سال دو برابر شود تا رشد اجتماعی و اقتصادی با افزایش جمعیت متناسب گردد.

بعنوان مثال در حال حاضر شاید تعدادی کلاس برای کودکان داشته باشیم که ناگزیر تعداد شاگردان کلاسها را بیشتر می‌کنیم. بایول نمی‌توان مشکلات را جبران نمود، زیرا در درجه اول نیروی انسانی متخصص مورد نیاز می‌باشد. اگر بجای یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر، ۴ هزار نفر در سال افزایش جمعیت داشته باشیم، امکان ایجاد مدارس و مؤسسات رفاهی وجود خواهد داشت. تنها مدرسه مطرح نیست، مسئله پوشاک، حداقل هزینه زندگی، پزشکی، دارو، شغل و امکانات دیگر نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

بتخصصین کشاورزی و آب‌شناسی در ایران مطالعاتی انجام داده‌اند. اگر تمام آب در ایران مورد استفاده قرار گیرد، می‌تواند غذای ۵۰ میلیون نفر را تأمین نماید. اگر کشاورزی مکانیزه شود و امکانات تکنیکی فراهم گردد، خواهیم توانست زندگی ۵۰ میلیون نفر را تأمین نماییم، ولی اگر افزایش جمعیت پیش از اقدامات تکنیکی صورت گیرد، با مشکل روبرو خواهیم شد.

در تمام دنیا مشکلاتی در زمینه جمعیت وجود دارد. آمریکا کشوری است پیشرفته، ولی از لحاظ جمعیتی وضع مناسبی ندارد،

زیرا آبهای آمریکا بعلت وجود کارخانجات متعدد که فضولات آن وارد آنها شده، آنرا غیر قابل نوشیدن و حتی سسی می‌نماید، دچار اشکال است. این آبها غیر قابل است. مگر با هزینه‌های خیلی سنگین. مسئله دیگر مسئله پیران است که بواسطه پیشرفت بهداشت متوسط سن بالا رفته است. دوهمسر پیر بعلت عدم توانائی بدنی و شغلی قادر به زندگی بطور مستقل نبوده، در آمریکا سربار دولت شده‌اند. دولت بفکر تهیه اسکانات زندگی راحت و آرامی برای پیران افتاده که خود مشکل جمعیت است. ولی در ایران هنوز باین مرحله نرسیده‌ایم، ولی اسکان دارد در آینده با این مشکل روبرو شویم. بستگی خانوادگی در ایران شده است و فرزندان از پدران و مادران خود در چنین شرایطی نگهداری می‌کنند. بنابراین جمعیت در کشورهای مختلف دنیا بصور مختلف اشکالاتی ایجاد نموده است. بعد از جنگ دوم جهانی، مسئله مورد توجه ملل قرار گرفت، از جمله سازمان ملل متحد تصمیم گرفت در این زمینه اقدامات لازم انجام دهد.

بنابراین هدف برنامه در تعاون جمعیت کاهش تولد است. با پیشرفت تمدن این جمله که «هر آنکس که دندان دهد نان دهد» دیگر مفهومی ندارد، کودکی که متولد می‌شود، باید از بهداشت، تغذیه و تعلیم و تربیت خوب برخوردار شود. تحقیقات نشان داده خانمهای ایرانی علاقمند هستند که ۳ - ۲ فرزند داشته باشند، ولی کنترلی روی تنظیم خانواده ندارند، اغلب پس از زایمان دوم یاسوم کوشیده‌اند از بچه ناخواسته رها شوند.

باردار نشود ، مورد توجه شوهر قرار نمی گیرد .
روی همین طرز فکر ، زن روستائی برای
جلوگیری از توهم شوهر در مورد اینکه
همسرش دچار اشکالی است و یا اینکه برای
جلوگیری از ازدواج مجدد همسر ، سرتیبا
بچه دار می شود .

این طرز فکر اشتباه با بالا رفتن سطح
فکر مردم کاهش یافته است و امید است در
آینده همسران جوان بدون برنامه ریزی صحیح
صاحب فرزند نشوند .

اسروزه احتیاجی نیست که فرزندان اضافی
در خانواده بوجود آیند . در گذشته بچه های
زهدی برای گردش اقتصادی خانواده مورد
نیاز بود ، ولی با تکنیک جدید کشاورزی
احتیاج به افراد زیادی نیست و اگر مورد
احتیاج بود هرگز روستائیان به شهرها
مهاجرت نمی کردند . بنابراین حتی در محیط
روستائی اسروز احتیاجی به فرزند اضافی وجود
ندارد . بهر حال برنامه تنظیم خانواده در اختیار
همسران است . در گذشته بشر ب فکر تنظیم
خانواده بوده است . به روشهایی در کتابهای
این سینا و رازی اشاراتی شده ، داروها و وسایلی
تجویز شده بود . در تمام ممالک دنیا از لحاظ
تاریخی باین مسئله اشاره شده و حتی در جوامع
عقب افتاده دنیا از روشهایی استفاده می شود .
داروها و وسایل قدیمی جهت جلوگیری از
بارداری یا سقط جنین بسیار خطرناک بوده
است ، زیرا علاوه بر جنین ممکن بود مادر را
نیز از بین ببرد ، یا باعث نقص عضو و
خونریزی شدید می شد . به همین دلیل این
وسایل و روشها بجز در جوامع عقب افتاده
مورد استفاده قرار نمی گیرد .

اسکانات موجود فعلی دارای چند شرط

بعضی ها موفق شده اند و بعضی ها موفق
نشده اند . در ایران بارتعلیم و تربیت و پرورش
کودک بردوش مادران بیشتر سنگینی
می کند . در اکثر روستاها مادران موفق
تنظیم خانواده هستند ، ولی با اجازه شوهران .
بنابراین در برنامه تنظیم خانواده دولت ،
آموزش پدران بخشی بزرگتر از آموزش مادران
است ، زیرا مادران راحت تر برنامه تنظیم
خانواده را می پذیرند . با توجه باینکه مادران
بار مشکلات بیشتری را از نظر تنظیم خانواده
بردوش دارند و مشکلات بارداری و تربیت
و نگهداری بچه ها برعهده آنها است باسئله
تنظیم خانواده از قبل موفق بوده اند .
بنابراین برنامه تنظیم خانواده هیچگونه تغییر
سستی را بوجود نخواهد آورد .

یکی از مواردی که چند سال پیش در
کنفرانس حقوق بشر که با شرکت ۱۴۰
کشور در تهران برگزار گردید مطرح شد ،
این بود که پدر و مادر باید از حق بچه دار شدن
خود استفاده نمایند ، یعنی هر وقت بچه خواستند
بچه دار شوند و فاصله بین فرزندان را خودشان
تنظیم نمایند . اسکانات پزشکی این امکان
را برای همسران ایجاد نموده است که باید
از آن بصورت صحیح استفاده نمود . در سوئد
همسران جوان با آمادگی کامل برای زندگی
مشترک ازدواج می کنند و در اوایل ازدواج
با توجه باینکه از لحاظ مادی اسکانات لازم
جهت داشتن فرزند را ندارند ، فرزندشان با
برنامه ریزی قبلی سه یا چهار سال بعد از
ازدواج متولد می شود . فاصله اولین و دومین
فرزند هم ممکن است ۲ سال باشد و به دو
بچه اکتفا می کنند .

در ایران اگر زن روستائی سالی یکبار

است :

۱ - وسیله یا دارو باید بی ضرر وی خطر باشد و برای مصرف کننده ، ایجاد اشکال ننماید.

۲ - قابل برگشت بودن : یعنی اگر فرد تصمیم به بچه دار شدن بگیرد ، با قطع دارو یا برداشتن وسیله ، قادر به تولید مثل باشد.

۳ - مصرف راحت و آسان .

۴ - ارزان و در دسترس .

فقط با شرایط بالا می توان دارو یا وسیله را تجویز نمود. خوشبختانه چنین وسایلی در اختیار است. البته ممکن است صد درصد کلیه شرایط فوق را نداشته باشد ، ولی لااقل ۹۰٪ شرایط لازم را دارد که در تمام دنیا بکار می رود.

وسایل جلوگیری از بارداری بیشتر برای خانمها بوجود آمده و برای مردان خیلی کم وجود دارد. ساده ترین روش بارداری قرص (اقلا ده نوع قرص وجود دارد) است. همه قرصها دارای خصوصیات یکسان هستند و فقط اسم آنها فرق می کنند.

زن در دوره بارداری رگل نمی شود ، زیرا دستگاه تناسلی زن فعالیتی ندارد و تخمی بوجود نمی آید. در دوره بارداری تخمدان کار نمی کند. بر همین فلسفه بررسیهایی بر ساختمان فیزیولوژی زن انجام گرفته و معلوم شده ترشحات غدد مختلف در دوران بارداری می شود. بر همین اساس ترشحات غدد را بطور مصنوعی ایجاد نمودند و وقتی به زن غیر باردار دادند ، فعالیت تخمدان را متوقف می نمایند. بنابراین مواد قرص همان ترشحات هورسونهای طبیعی دوران بارداری است. با تجویز قرص دوران بارداری مصنوعی موقتی ایجاد می شود. اگر قرص قطع شود ،

تخمدانها فعالیت خود را شروع می کنند.

عوارض ناشی از مصرف قرص شبیه عوارض ناشی از ویار است. ناراحتی در اکثر خانمها در دوسه ماه اول است ، بعد بدن عادت می کند و عارضه های پیش نخواهد آمد، باستثنای خانمهایی که در تمام دوره بارداری دچار ناراحتی هستند ۲-۳ درصد خانمها با مصرف قرص نیز دچار ناراحتی می شوند. در این صورت می توان وسیله دیگری برای اینگونه خانمها تجویز نمود. با خوردن یک قرص مسکن می توان سردرد و تهوع را برطرف نمود. عوارض هیچکدام از قرصها کشنده نبوده ، همه آنها قابل تحمل هستند.

شاید چائی منحصر به خانمهای شهری و تحصیل کرده است ، ولی باید دانست که قرصها باعث چائی نیستند ، بلکه اشتها آور هستند. اگر رژیم غذایی قبلی حفظ شود ، خانمها چاق نخواهند شد. ثابت شده که قرصها هیچگونه بیماری خاصی را بوجود نمی آورند. میلیونها زن در سراسر دنیا از قرص استفاده می کنند و اگر قرار بود عوارض فاسطوبی از مصرف قرص بوجود آید ، هرگز قرص مصرف نمی شد. بهترین و مؤثرترین وسیله جلوگیری از بارداری قرص است که صد درصد مؤثر می باشد ، بشرط براینکه بطور صحیح مصرف شود.

طرز مصرف قرص باین صورت است که باید اولین قرص در روز پنجم رگل مصرف شود و روزانه یک قرص بطور مرتب (محمولا ۲۱ قرص است مصرف شود) وقتی آخرین روز مصرف بیست و یکمین قرص تمام شد ، قرص بعدی با فاصله یک هفته مجدداً مصرف می شود. فقط اولین قرص باید روز پنجم رگل

مصرف شود ، بعد هر ۲۱ قرص یک هفته فاصله با ۲۱ قرص بعدی خواهد داشت. (مثلا اگر قرص شنبه تمام شد ، شنبه بعد مجدداً شروع به خوردن اولین قرص از ۲۱ قرص می‌شود) نباید در خوردن قرص سهل انگاری شود و باید بطور مرتب مصرف شود ، وگرنه بی‌نتیجه است. زنهائی هستند که ده سال است قرص مصرف می‌کنند و دچار هیچگونه ناراحتی نداشته‌اند.

وسيله دوم : وسيله ايست که در ايران با شنبه به نام دستگاه معروف شده ، درحاليکه یک رشته ظريف کوچکی است. در اصطلاح علمی رشته پلاستيکی داخل رحم (آیودی) که رشته مارپیچی پلاستيکی با نخي بدنبال در داخل رحم زن جای می‌دهند. سرفخ نایلون در حفره تناسلی زن باقی می‌ماند هر وقت بخواهند بردارند ب راحتی برداشته می‌شود.

اولین بار اعراب در قرون وسطی باین مورد پی بردند که بودن جسم خارجی در درون رحم ، مانع بارداری می‌شود و این روش را درسورد شترهای خود بکار می‌بردند. در مسافرتهاى طولانی آنهاکه چند ماه طول می‌کشید ، برای جلوگیری از گرفتاری وضع حمل و مشکلات بارداری شتر ، از این روش استفاده می‌نمودند. بوسیله نی ، شن را ب داخل رحم شتر فوت می‌کردند ، تا زمانی که شن در رحم شتر بود ، شتر با دار نمی‌شد.

در حدود ۵۰ سال پیش یک پزشک آلمانی که تاریخچه فوق را خوانده بود ، روش بالا را بر روی انسان تجربه نمود و با توجه به دستگاه فیزیولوژی انسان ، در درجه اول فلز مورد توجه قرار گرفت. البته فلز معمولی قابل استفاده نبود. حلقه‌های کوچکی با فلزات گرانبهائی که در مقابل

اکسیداسیون مقاومت داشتند تهیه نمود این فلزات پس از مدتی در جدار رحم (رحم کیسه گوشتی گلابی شکل معکوس که سر کوچکش پائین است) فرو می‌رفت و ایجاد خونریزی کرده ، رحم را سوراخ می‌کرد و از رحم در شکم می‌افتاد که اگر بموقع عمل و از شکم خارج نمی‌شد ، ایجاد خطراتی می‌نمود. این روش بعلت خطر و عوارض ناشی از آن متروک ماند. بعد از جنگ دوم جهانی که پلاستیک کشف شد (پلاستیک ماده‌ای خنثی است که بدون خطر است و زنگ نمی‌زند) این رشته‌ها بصورت پلاستیک تهیه شده (در حدود ده شکل تهیه شده) و مورد استفاده قرار می‌گیرد. ولی همانطور که درسورد قرص که اگر بطور مرتب مصرف نشود صد درصد از بارداری جلوگیری نمی‌نماید، درسورد «آی - یودی» نیز همیشه ۲-۳٪ شانس بارداری وجود دارد. این وسیله ۹۸٪ مؤثر است. «آی-یودی» مثل قرص عوارض دارد ، مثلاً طول زمان رگل را طولانی‌تر می‌کند. یعنی اگر مدت رگل ۵ روز بوده ، به ۷ روز افزایش می‌یابد. ممکن است لکه خون بین دو رگل دیده شود. درد ضعیف زیر شکم ممکن است بروز کند. (در تعداد محدودی ممکنست عوارض شدید باشد ، در این صورت باید «آی یودی» را از رحم خارج نمود) این عوارض محدود به چند ماه اول است. ولی بهر حال قابل تحمل است و هیچگونه عارضه بدنی ایجاد نمی‌کند. درسورد «آی یودی» دوتئوری وجود دارد که کاملاً ثابت نشده :

۱ - جسمی خارجی که داخل بدن انسان قرار می‌گیرد ، بدن آنرا تحمل نمی‌کند و عکس العمل نشان می‌دهد و وقتی در داخل

رحم قرار گیرد ، رحم سعی می کند آنرا دفع کند. دل درد بهمین علت است . انقباض و انبساط رحم که بر اثر گذاشتن «آی یودی» ایجاد شده ، به تخم گشاینده فرصت نمی دهد که جایگزین شود . در نتیجه تخم دفع می شود .

وسایل دیگری نیز وجود دارد که هیچکدام با اندازه قرص و «آی - یو - دی» مؤثر نیست . کلاهک دهانه رحم ، قرصهائی که در داخل مجرای تناسلی قرار می دهند کف کرده سلول تناسلی سرد را قبل از ورود می کشد . ژله و انواع و اقسام دیگر وسایل جلوگیری از بارداری بوجود آمده است ، ولی زیاد مؤثر نیستند . با استفاده از آنها ۲۵٪ بارداری رخ می دهد . بهمین دلیل چون مطمئن نیستند ، زیاد مصرف نمی شوند .

وبیله دیگر پوشش لاستیکی است که مردان مصرف می کنند . ابتدا جهت جلوگیری از بیماریهای آمیزشی بوجود آمد ، ولی حالا مصرف جلوگیری از بارداری زیادی دارد . ارزن است . ایجاد ناراحتی نمی کند ، ولی مطمئن نیست ، زیرا ممکن است خیلی آسان پاره شود و دارای سوراخهای خیلی ریزی هست که ممکن است اسپرماتوزوئید از آن عبور کنند ، معمولاً برای کسانی که در تمام موارد نزدیکی از این وسیله استفاده می کنند ، ۲۰ - ۱۵٪ شانس بارداری وجود دارد .

وسایلی که واجد همه شرایط نیستند : در بسیاری از کشورها روشهائی بکار می برند که یکی از روشها بستن لوله های تناسلی زن یا مرد است . این روش قابل برگشت نیست (در این زمینه تحقیق می شود که لوله های بسته را مجدداً وصل کنند)

بستن لوله برای مدت طولانی باعث می شود گوشتله شده جوش بخورد و دیگر بصورت لوله قبلی نخواهد بود . این روش در خیلی از کشورها متداول شده است . بستن لوله ها در سردها خیلی راحت تر است ، زیرا زیر پوست قرار گرفته و با شکاف پوست دهنه بیضه می توان هر دو لوله را گره زد . این روش با یک بی حسی موضعی اسکان پذیر است ، ولی در مورد خانمها چون لوله ها عمقی است و در انتهای لگن قرار گرفته ، احتیاج به یک عمل جراحی دارد . در خانمها ارتباط بین تخمدان و رحم را می بندند . بعضی را از راه شکم می بندند و اخیراً از راه مجرای تناسلی زن لوله ها را می بندند که مستلزم بستری شدن در بیمارستان است .

بستن لوله ها چه در مرد و چه در زن ،

کوچکترین عوارضی در فعالیت جنسی یا کاهش عمل جنسی ایجاد نمی کند .

این روش با عقیم کردن متفاوت است . فقط لوله ارتباطی قطع می شود . غده های تناسلی به فعالیت خود ادامه می دهد . زیرا اگر غدد تناسلی کار نکنند ، عوارضی ایجاد می کند که باعث از بین رفتن صفات ثانویه در زن یا مرد می گردد .

زن رگل می شود و مرد بطور طبیعی نزدیکی می کند ، ولی چون غیر قابل برگشت است ، باید دوماه سه فرزند داشته باشد ، تا هوس برگشت نکند .

معمولاً در خانمهایی که از قرص استفاده می کنند ، در زمان برگشت ، تعداد تولد بیش از یک نوزاد دیده می شود . این بدلیل آنست که تخمدانها در حالت رهائی از مصرف قرص فعالیت شدیدتری دارند

و ممکن است هردو تخمدان که درگذشته
هرماه بطور متناوب فعالیت می کردند ، باهم
فعالیت کنند .

مقطع جنین ، بعنوان آخرین راه حل

سقط جنین در تمام جوامع بشری گناه
و جرم محسوب می شود ، ولی تعداد زیادی
از خانمها اجباراً باین عمل سیادرت می ورزند
و معتقدند باید این حق بمادر داده شود که
از بچه ناخواسته راحت شود . در حال حاضر
سقط جنین در بعضی کشورها آزاد شده است
اولین کشور شوروی بود که این آزادی را
بوجود آورد . بعد از جنگ دوم جهانی
کشورهای دیگری هم از این قانون پیروی

کردند . اسروزه در این کشورها میزان سقط
جنین بالا است ، بطوریکه دولت بچه دار
شدن را تشویق می نماید ، زیرا با توجه
باینکه فقط ۱۰٪ مردم بچه دار می شوند ،
جمعیت اینگونه کشورها کاهش یافته است .
البته در اثر تراشیدن دیواره رحم تاسه بار
« کورتاژ » امکان پذیر است . ولی در این
کشورها روش دیگری بکار می برند که در
ایران نیز مورد استفاده قرار گرفته است و
خونریزی خیلی مختصر است و تا هرچند بار
که لازم باشد ، برای زن امکان پذیر است .
هرچه سقط جنین زودتر انجام شود ، راحت تر
ولی خطر تر است .

قصه پسری که ...

بقیه از صفحه ۵۱

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بفهمم !
کمی جلوتر آمد . یک دسته اسکناس
از جیبش بیرون کشید و گفت : بیاین پول ،
اول برو حساب بقالی رویه بدهم اون دو چرخه
رو واسه خودت بخر . فقط مواظب باش
مغازه داره سرت کلاه نذاره

و چون من راهمان طور بی حرکت ایستاده
دیدد باسلامت داد کشید : تاکی می خواهی
این طوری به من زل بزنی . ده زود باش
راه بیفت
گفتم : آقای صلحدوست ، خیلی از تون
مستحکم . . . ولی باور کنید اصلا راضی
به این کار نیستم . شما که پول دار نیستید .
پیرسرد تبسمی کرد و حرفم را برید :

پیرسرد تبسمی کرد و حرفم را برید :